

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyv-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Egy törvényjavaslat.

Zombor, 1897. nov. 29.

A magyar képviselőház november huszonnegyedik ülésé emlékeztetés marad még akkor is, mikor már az utolsó nyoma is eltűnt az alföldi agrárszocializmusnak, mert e napon terjesztette a kormány a képviselőház elé a munkaadók és a mezőgazdasági munkások közötti jogviszonyok szabályozásáról szóló törvényjavaslatot. Ez a törvényjavaslat biztosítja a munkások biztos és határozott díjazását, óvja és megvédi a munkásokat az ujan felmerült agrárszocializmustól és az ennek nyomában fellépő izgatásoktól és erőszakoskodásoktól. Törvény, mely a munkának nyújtott határozott védelem mellett védi a birtokot is, amennyiben majdnem egészen kizárja az aratási sztrájkok lehetőségét és biztosítja az elvállalt kötelezettségek teljesítését.

A kormányának és különösen dr. Darányi Ignác földművelésügyi miniszternek első sorban az képezte gondoskodása tárgyát, hogy az aratás tényét, a gabona levágását és betakarítását biztosítsa, az agrárszocializmus eselvései, támadásai és komplotjai ellen megvédelmezze. E cél eléréséhez különféle utak és módok kínálkoztak, melyek közül Darányi földművelésügyi miniszter a legrokonoszebbre és emberszeretőbbre határozta el, amíg nem teljesítette a munkások minden hallhatóvá lett követelését. Amit a nyáron az agrárszocialisták panaszképen előadtak, azt ez a törvényjavaslat mind megszünteti. A munkások minden irányban biztosítva vannak, hogy a saját kívánságuk szerint megkapják munkájuk egész díját.

A munkások a törvény szavai szerint azon a napon, a melyen szerződészerűleg megkezdik a munkát, eldönthetik, vajon természetben vagy pénzben akarják-e bérüket, mert minden aratási szerződésben a bér magasságát mind a két értékben ki kell fejezni. És ha az aratók részre szerződtek, a termés azonban rossz, akkor kijelenthetik, hogy kialakított bérüket nem természetben, hanem pénzben kívánják. Ugynevezett Jancsi-bankókat, tántuszokat, utalványokat és egyéb fizetési segédesszűket használni nem szabad. A munkásoknak szükségleteik fedezésére készpénzt kell adni és nem szabad őket kényszeríteni, hogy egy meghatározott kereskedőnél vagy kormasárosnál szabad csak vásárolniok. Ha természetbeli köteket kötnek ki, azok mennyiségét és minőségét pontosan körül kell írni és ha élelmezés jár nekik, szerződésileg megállapítandó, miből kell állni ennek az élelmezésnek.

Ellenben minden mezei munkásnak, a ki nem napszámba dolgozik, hanem egész aratásra szerződik, az illetékes községi előljáróság által kiállított igazolvánnyal kell bírnia és csak igazolványa alapján kaphat munkát a munkaadótól. Az igazolvány semmibe sem kerül, de okvetlen szükséges, mert egy birtokosnak sem szabad aratót szerződtetni igazolvány nélkül.

Az aratási szerződést a jegyző és előljáró társa előtt kell kötni, a kik hitelesítik azt. A hitelesített szerződést a munkásigazolványba bejegyzik és egy munkaadónak sem szabad valamely munkással szerződésre lépni, míg az igazolványban előjegyzett szerződés teljesítve nincs. A büntető határozatok mind a két félre nézve szigorúak, de mind a két felet biztosítják előre nem látott visszasságok ellen és presszió ellen, melynek különben nem lennének képesek ellenállni.

Ezt a nagy, szociálpolitikai és közgazdasági szempontból tekintve, fenomenális munkát végezte dr. Darányi Ignác ebben a korszakos törvényjavaslatban, végezte alaposan mind a két érdekelt fél megelégedésére és méltó alakban megfelelt arra a kérdésre, hogy mint lehet kiegyenlíteni a munkások és munkaadók közt fenforgó ellentéteket, mint lehet rendezni a differenciákat? Ezt a törvényt azért alkotják, hogy mindenki, a kit illet, szigoru pontossággal betartsa azt, és ha így lesz, akkor ez a törvény messzeható, áldásos hatását nem fogja eltéveszteni és megelégedést fog vinni a munkások soraiba. A becsületes, jó munkásra nézve áldás és hathatós védelem ez a

törvény, a rossz, izgága és lelkiismeretlen munkásra nézve pedig örök fenyegetés. Az egyiknek biztosítja életét, a másiknak lehetetlenné teszi a sztrájkot.

Dr. Darányi Ignác olyan törvényjavaslatot szerkesztett, mely az uralkodó szükségleteknek tökéletesen megfelel s a melyet a világ minden állama mintaszerűnek fog tartani. A magyar munkás és a magyar gazda érdekében kívánjuk, hogy minél előbb törvénynyé váljék a javaslat, mely hivatva lesz a betolakodó külföldi népámitók által szentségtelen kézzel ideiglenesen megzavart békés munkásviszonyokat ismét helyreállítani.

Közgyűlés a városnál.

Zombor, 1897. nov. 29.

Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága ma d. e. 9 órakor dr. Vojnits István főispán elnökle alatt rendes közgyűlést tartott.

A közgyűlést a főispán pont 9 órakor nyitotta meg; a jegyzőkönyv vezetésével Gyurisits György főjegyző, a szólni kivanók feljegyzésével pedig Laug Gyula aljegyző bizta meg.

A közgyűlés lefolyásáról a következő tudósítást közöljük:

Első tárgy volt a polgármester jelentése. A jelentés szó szerint így hangzik:

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Jelentésem — tekintve, hogy legutolsó rendes közgyűlésünk október hó 30-án tartott — csak október hó 1-én volt.

A tisztviselők tevékenységéről jelenthetem, hogy sem tanács, sem árvaszéki elintézetlen ügydarab nincsen. A rendőrkapitányságnál 140 közigazgatási és 135 kilyagási ügydarab mutatkozik elintézetlennek.

A közgyűlési bíróságnál azonban elintézetlen ügydarab nincs.

A város házi és árva-pénztárait folyó hó 15-én Heindhofer Róbert és Bittermann Nándor bizottsági tag urak közbenjötték mellett szabályszerűen rovanosoltam; a pénztárak pénzkészlete ez alkalommal 12,261 forint 38 $\frac{1}{2}$ kr volt; okmányokban 1,271,259 frt 99 kr, egyéb értékekben 115 frt 67 kr találtattok.

Ezzel is meg kell említenem, hogy az árva-pénztárban az okmányok rovatában mutatkozó értékösszeg még mindig nagyobb a valódi állapotnál, bár az ott elfekvő régi kiegyenlített s ekként értéktelen kötvények fokozatos kiküszöbölésével és rendezésével a napló és főkönyv közötti eltérés folytonosan kisebbedik.

Folyó hó 27-én rovanosoltam váratlanul az adó-pénztárt is Frey Imre és Ehrlich Nándor bizottsági tag urak közreműködésével; mondott napon a pénztárban községi adó és utadó címén 5439 frt 57 kr, állami és egyéb adók címén 8500 frt 60 kr összeg találtattok.

A pénztárak kezelése általában szabályszerű.

A közgyűlési bizottság terén különös intézkedések megtételének szüksége nem fordult elő; a piaci élelmiszerek orvosrendőri szempontból ellenőriztettek; a kóromozgalom a múlt hóban is a szokásos rendes korlátokban belül maradt.

A tekintetes törvényhatósági bizottság határozatához képest az ugynevezett Northon-kutak fűrása folyamatba tételre; az első és egyuttal próbafűrása a bonvéd-laktanya melletti téren már 60 méter mélységre haladt és alapos a remény, hogy a fűrás előhaladtával jó ivóvizet fogunk kapni; ha ezen próbakút beválik, a többi három kút fűrása is lehető rövid idő alatt foganatba vehető lesz.

Midőn még jelenteném, hogy a nmélt. m. kir. belügyminiszter ur a szükségesnek mutatkozó II-ik anyakönyvvezető helyettesi állásra a közigazgatási bizottság felterjesztésére Lang Gyula városi első aljegyzőt nevezte ki, kérem ezen jelentésemet tudomásul venni!

A jelentés felolvasása után Paul Kálmán bizottsági tag szólal fel.

Örömmel veszi tudomásul a polgármesteri jelentésnek az artézi kutakra vonatkozó részét. Kérdi azután, hogy mi van a megyeház előtti tér parkirozásával? A parkirozás munkálatait megkezdették, de, ugy látszik, ismét abban hagyták. Schlagger Gyula, majd dr. Vojnits István főispán is megnyugtatták a felszólalót. A parkirozás eszközöltetni fog; a mérnöki hivatal készíti most a tervet a kertésszel egyetértőleg.

Ezután Paul Kálmán meginterpellálja a polgármestert a zombori járdák ügyében. A járdák rosszak, piszkosak; tisztán tartásuk nincs kellően ellenőrizve. Schlagger Gyula polgármester kijelenti, hogy a rendőség eddig is teljesítette az ellenőrzést, de ezután — tekintve a rendőség szaporítását — még szigorubban fogja azt teljesíteni. Különben e tárgyban külön meghagyást intéz majd a rendőséghez. Paul a választ tudomásul vette.

A közgyűlés a polgármesteri jelentést egyhangulag tudomásul vette.

A többi tárgyakat a következőleg intézte el a közgyűlés:

Országos nemzeti szövetség megkeresése a Budapesti építendő Pantheon elhelyezése tárgyában pártoló

felirat iránt. — A város hasonló szellemű feliratot intéz a képviselőházhoz.

Szabolcs vármegye megkeresése a difteritisz elleni védőtás tárgyában a belügyminiszterhez intézett feliratnak pártolása iránt. — A város hasonló szellemű feliratot intéz a belügyminiszterhez.

A városi számvétség előterjesztése a városi árva-pénztárban, valamint a város kezelése alatt álló alapok pénztáráiban mutatkozó készpénz fölöslegeknek mely pénztáratban leendő elhelyezése iránt. — Az állandó választmány azt javasolta, hogy az eddigi szokásnak megfelelőleg a pénzek részben a zombori takarékpénztárban és részben a zombori kereskedelmi és iparbankban helyeztessenek el. Dr. Vojnits István főispán a törvény értelmében névszerinti szavazást rendel el. Beadott összesen 49 szavazatot, mind az állandó választmány javaslata mellett, a mely javaslat tehát egyhangulag határozattá vált.

Az igazoló választmány megalakítása. — Az igazoló választmányba Schlagger Gyula polgármester előterjesztésére a közgyűlés Falcione Gusztáv, Heindhofer Róbert, dr. Thursky Zsigmond, dr. Drakulits Pál és dr. Zákó István bizottsági tagokat választotta meg. Dr. Vojnits István főispán elnöké Koczár Zsigmondot, tagokká Bittermann Nándor, Fejér Gyula és Tarczay Mor bizottsági tagokat nevezte ki.

A számonkérés két tagjának megválasztása. — Bikár Simon és Széchenyi József választottak meg.

A folyó év végével kilépő öt közigazgatási bizottsági tag helyébe új tagok választása. — Névszerinti szavazással egyhangulag dr. Alföldy Árpád, Bittermann Nándor, dr. Drakulits Pál, Koczár Zsigmond és Széchenyi József választottak meg.

Az írtésedben levő tanácsnoki állásnak választás utján leendő betöltése. — A választás megejthetése végett mindenké előtt a kijelölt választmány alakult meg. A közgyűlés Schlagger Gyula polgármester indítványára a kandidáló bizottságba Széchenyi József, Koczár Zsigmond és dr. Alföldy Árpád urakat választotta meg, a főispán pedig Fejér Gyula, Bikár Simon és Frey Imre bizottsági tagokat nevezte ki. A bizottság tanácskozása után, amely ülésnapra a közgyűlés felüggesztetett, a főispán újólag megnyitotta a közgyűlést s tudomásul adta, hogy a bizottság az egyedül folyamodó Walter Nándor főkapitányt jelölte ki. Egyhangulag megválasztott. A főispán tudomására adta a közgyűlésnek azt is, hogy Walter Nándor főkapitány azon feltétellel kérelmezte a tanácsnoki állást, hogy ezen állásában megmarad neki a főkapitányi fizetése, a mely tudvalevőleg nagyobb, mint a tanácsnoki fizetés. A közgyűlés elhatározta, hogy személyhez kötötten a nyugdíjigényre való kiterjedéssel Walter Nándor megtartja eddigi főkapitányi fizetését.

Kertészeti bizottság előterjesztése a Sikara melletti 4 és $\frac{1}{2}$ lánct területnek akáccsal beültetése iránt. — A terület eddig bérbé volt adva s így jövedelmezett a városnak. Nem fásítják tehát be, hanem továbbra is bérbé adják.

A szépszéki alap 1895. és 1896. évi felülvizsgált számadása. — Tudomásul vétetik s a felmentvény a felelős számadóknak megadatik.

A nyugdíjalap 1896. évi felülvizsgált számadása. — Tudomásul vétetik s a felmentvény a felelős számadóknak megadatik.

A zombori kereskedő ifjak alapítványának 1896. évi felülvizsgált számadása. — Tudomásul vétetik s a felmentvény a felelős számadóknak megadatik.

Számvévi előterjesztés a szegények részére gyógyszeres cinnél fedezet átutalása iránt. — Az előterjesztés értelmében az átutalás megszavaztatik.

Polgármesteri előterjesztése Schubert Ignác hivatalosolga jutalmazása iránt. — 80 frt jutalom megszavaztatik.

Donoszlovits József városi irnok fizetési előleg iránti kérvénye. — 70 frt előleg megszavaztatik.

Dr. Zákó István és Jakobsits Mihály a városi legtöbb adót fizetők sorába felvett bizottsági tagok ebbeli jogukról való lemondása. — A lemondás tudomásul vétetik s dr. Popovits István és báró Bibra Frigyes póttagok vétetnek fel a virilisták névjegyzékébe.

Szabolcs vármegye közönségének átirata őfelségének küldöttségileg üdvözlése és ércszobor felállítására iránt. — Tekintettel arra, hogy ugy a törvényhozás, mint pedig az egyes törvényhatóságok már méltó módon kifejezték alattvalói hódolatukat, az átirat tudomásul vétetett.

Masztalasisz Anasztázia zombori lakosnó kérvénye a város kötelekébe leendő felvétel iránt. — A város kötelekébe felvétel.

Dr. Nikolits György I. alkaptány kérvénye 3 havi szabadságidő engedélyezése iránt. — Két havi szabadságidő megadatott.

Gallé Dániel városi II. aljegyző folyamodványa 6 havi szabadságidő iránt. — A kért hat havi szabadságidő megadatott.

Több tárgy nem lévén, a főispán megköszönte a bizottsági tagok szives részvételét s a közgyűlést berekesztette.

A jegyzőkönyvet a polgármester elnökle alatt december hó 2-án d. e. 9 órakor hitelesítik. A hitelesítésre Vnits János, Franzl Mór, Wagemann Ignác, Bosnyák Fülöp és Bikár M. Pál bizottsági tagok küldetnek ki.

Latinovits Géza választóhoz.

Latinovits Géza a következő nyílt levelet intézte választóhoz:

A bajai kerület katolikus autonómiai kongresszus tisztelt választó polgáraihoz!

Mindenekelőtt kötelességemnek tartom igazolni azon eljárást, hogy a kerületet nem jartam be és program beszédet nem tartottam. Azonban teljes lehetetlen minden egyes községet felkeresni; ebben gátolt részben az idő rövid volta, továbbá a kerület kiterjedtsége. Azt hiszem, tekintetbe véve a felhozott körülményeket, meg fogják nekem bocsájtani ezen eljárást, és nem tulajdonítják banyagságnak vagy kényelemszeretnek.

A legmelegebb és őszinte köszönetemet nyilvánítom szives bizalmukért — a mennyiben a kerület képviselő-ségével megtisztelték.

Noha a választás nem egyhangulag történt — ez mégsem kedvetlenített el; iparkodni fogok azok bizalmát is kiérdemelni, kik azt előlegezni nem voltak hajlandók. Mindenesetre csekély tehetségemet arra irányítom, hogy működésem által választóim meglegedését elérjem, ez egyuttal a legnagyobb jutalom, a mire törekszem.

Meg fogják engedni, hogy röviden jelezzem álláspontomat, melyet a megalakult autonómiai kongresszuson érvényesítettem szavazatom által.

Szerény nézetem szerint a kongresszus feladata a katolikus autonómiát megvalósítani, — tekintettel kell azonban lenni a katolikus hiteli szempontokra, a király főfelügyeleti jogára; a fennálló törvényeket sem szabad figyelmen kívül hagyni. Nem oly könnyű feladat, e szűk keretek közt, minden igényt kielégítő autonómiát megalkotni. Nehézé teszi a helyzetet azon körülmény is, hogy sem a püspöki kar, sem a kormány nem jelezte álláspontját — a megalkotandó autonómiával szemben.

Azt hiszem, felesleges külön kiemelnem, hogy a mai viszonyok közt, égető szükségesség az autonómia — nekünk katolikusoknak; épp ezért bármily szűk keretek közt is fog az mozgani, mégis létre kell hozni — ha most nem nyerhetjük el, akkor ki tudja mikor jó ismét szövegére a kérdés.

Tudvalevő, a kongresszus két pártra oszlott. Az egyik párt merev álláspontot helyezett; azon elvből indult ki „vagy mindent, vagy semmit”. Nem mérlegeli a nehéz viszonyokat és nem alkuszik meg a fennálló helyzettel. Igen sokan voltunk a kongresszusban, kik aggodva fogadták ezen part programját.

A másik párt a mérsékeltéké: ezek nem tévesztik szem elől azt, hogy alapot kell teremtenünk, melyre azután építeni lehet. Bármily szűk keretű autonómiát kapjunk, mégis jobb, mintha elodázzuk e fontos ügyet. E párt vezetői Apponyi és Szapáry grófok. Mindkét pártvezér a politikai élet kipróbált harcosa; buzgó katolikus érzelmű köztelemes. Jobb kezekre nem lehetne bízni az autonómia sorsát, ezért az ügyre nézve nagy szerencse, hogy e két kiváló férfiú nézetei visszhangra találtak a kongresszus számos tagjánál.

Most már alapos a remény, hogy az autonómia meg fog valósulni.

Az Apponyi-Szapáry párt képezi jelenleg a kongresszus többségét, adja Isten, hogy továbbra is úgy legyen.

A felhozottakat jól megfontolva, az autonómia nehéz kérdéseit átgondolva, jónak láttam ezen mérsékelt párt-hoz csatlakozni. A 27-es bizottság választásánál, mely bizottság bivatva van a szervezeti szabályzatot kidolgozni, az Apponyi-Szapáry-fele listára adtam le szavazatom.

Kötelességemnek tartom a kerület tisztelt választó polgáiraival közölni pártállásom, azon reményben teszem ezt, hogy kifejtett nézeteim nincsenek ellentétben a tisztelt választók nézeteivel. Arra kérem, legyenek meggyőződve igaz jóakaratomról és tartsanak meg továbbra is becses jóindulatukban.

Borsód, 1897. évi november hó 30. án.
Isten önnökkel!

Latinovits Géza,
a bajai választókerület
kongresszusi képviselője.

A Rudics-alapítvány.

Néhaj ifj. báró Rudics József — mint tudjuk — vagyonából egy tekintélyes részt hagyományozott annak idején Bács-Bodrogh vármegyére jótékony célú alapítványok létesítése végett.

A vármegye most készítette el az alapítványok alapító-leveleket tervezetét. Az alapító intencióinak mindenben megfelelő szervezetet a legutóbbi közgyűlés egyhangulag elfogadta. Most csak a miniszteri jóváhagyás szükséges.

Érdekesnek tartjuk az alapító-level tervezetét szőzöl szóra közölni. Ime:

Alapító-level.

A Breitenseeben 1855. évi október hó 12-én meghalt ifj. Rudics József báró 1879. évi szeptember hó 15-én kelt végrendeletében B.-Bodrogh vármegye javára a következőkben rendelkezett, u. m.:

„4. Öszves kunbajai ingó és ingatlan hagyatékomat anya-megyéim részére ifj. báró Rudics József alapítványa cím alatt hagyományozom, szinte azon határozott és megmásíthatlan akaratom mellett, hogy édes atyám után öröklött ezen a kunbajai határban fekvő összes ingatlan tulajdonom soha eladható ne legyen és örök időkre házilag kezeltessek, — miért e célból a kunbajai gazdaszat vezetéséhez szükséges, bárhol található összes ingóságaimnak kétharmadát hagyományozom.”

Ugyanannak folytatásában pedig „7. Öszves kunbajai ingatlan hagyatékomnak tiszta jövedelmét alsóbb és felsőbb tanulmányi s iskolai ösztöndíjakra hagyományozom; és pedig akként, hogy mindezek rendezését és felszámolását Bács-Bodrogh vármegye főispánja, alispánja, főjegyzője, főügyésze, főszámvivője, és a főispánnak elnöke alatt a közgyűlés által 3 évenként választott 5 bizottsági tagból és pedig 3 a legtöbb adófizetők és 2 a választottak sorából alakítandó bizottság foganatosítsa, azon szilárd akaratom szerint, hogy ezen alapítványi ösztöndíjak elnyerésében mindenik előtt oldalági rokonaimnak példás magaviseletű és jó tanuló gyermekeik részesüljenek, ugyazint Almás és Kunbaja község lakóinak példás magaviseletű és kitünően tanuló gyermekeik részesüljenek. — Az ösztöndíjak számának meg-

állapítására és a készpénzbeli összeg mikénti felosztására vonatkozólag a m. kir. belügyminiszternek és a vallás- és közoktatási miniszternek jóváhagyása kikérendő, mert ezeknek netalán elleneszközveleik fogják mindenkor a döntő szerepet játszani.”

A halhatatlan emlékeztető alapító hagyatéka az örökhatályú végrendeleti örökösök és hagyományosai között Budapesten 1888. évi november hó 24-én megkötött és a vm. törvényhatóság részéről 11/1889. közgy. sz. a. elfogadott osztályegység értelmében a budapesti kir. törvényszéknek a m. kir. kuria által 13083/1894. p. sz. a. helybenhagyott 29215/ex 1893. p. számú bírói hagyatéki átadó végzése folytán felosztatván, Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósága a neki valósággal átadott és időközben kamatokkal együtt az 1897. évi június hó 30-án 288,934 frt 39 krt értéket képezett hagyományt az örökhatályú végrendeletében kifejezett nemes szándékához képest ezen alapítványnak nyilatkoztatja ki és annak rendeltetése és kezelése tekintetében a következő alapító-levelet állítja ki:

1. Az alapítvány ifj. báró Rudics József alapítványa címén, Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósága által a 2. pontban foglaltak értelménél hagyása mellett, a pénzkezelés tekintetében fennálló, vagy utóbb módosítandó szabályok értelmében kezelte.

2. Az alapítványi tőke gyűmölésözés végett az alapítvány nevére költményezett magyar államkötvényekben helyezte el.

3. Az alapítványi vagyonból annyi ösztöndíj alapított, a hány 10,000 frt névértékű tőkerészlet az alapítvány mindenkorit tekintve foglaltatik és egy-egy ösztöndíj összege az alapítványi tőke 10,000 (tízezer) forint készletének mindenkorit egy évi kamatában, illetőleg 1 évi szelvényének értékében állapították meg, mely azonban 400 frtot meg nem haladhat.

4. Az ösztöndíjak adományozásáról Bács-Bodrogh vármegye főispánja, alispánja, főjegyzője, főügyésze és főszámvivője, továbbá a vármegye törvényhatósági bizottság által 3 évenként saját kebeléből és pedig a legtöbb adót fizető bizottsági tagok sorából választott 3, a választott bizottsági tagok sorából választott 2, összesen tehát 5 vármegyei törvényhatósági bizottsági tagból alakított bizottság illetékes, mely bizottság a hatásköréhez tartozó ügyekben a főispán akadályoztatása esetén az alispán elnökelte alatt, tagjainak többségével határoz, valamint ugyanezen bizottság határoz az ösztöndíjak száma tekintetében, a vármegyei házipénztár zárszámadása alapján, azonban csakis az alapítványi vagyon tiszta jövedelmének keretében és olyan időben, hogy az ösztöndíjaknak a 6. pontban meghatározott időben való adományozása és folyosítása késedelmet ne szenvedjen.

E bizottság határozatai tudomásvétel végett a vármegyei törvényhatósági bizottságnak, jóváhagyás végett pedig a vallás- és közoktatásiügyi miniszter urhoz felterjesztendő.

5. Az alapítványi vagyonnak azon időig felszaporodó kamattöredelmé, míg a jövedelem ezen alapító-level hatályba lépte után az abban meghatározott célokra lesz fordítandó, továbbá a rendszeresített ösztöndíjak azon részletei, melyek bármely okból nem adományoztatnának, vagy a 11. pont értelmében fel nem használtatnának, ugy az ösztöndíj alapokul szolgáló 10,000 frtos tőkerészletek 400 frtot meghaladó kamatai, valamint az alapítványi tőke 10,000 frton alul levő részletének kamatai a tőkéhez lesznek csatolandók és ezen jövedelmekből további ösztöndíj állásoknak megfelelő és alapul szolgáló 10,000 frtos tőkerészletek lesznek alakítandók.

6. Az ekként rendszeresített és kiadandó ösztöndíjakra a 4. pontban meghatározott bizottság a pályázatot a legkiterjedtebb módon és oly időben teszi közzé, hogy a beérkező pályamódványok alapján az ösztöndíj állások évenként június havában adományozhatók legyenek.

A pályázati hirdetmény Bács-Bodrogh vármegye minden városának és községének közzététel végett minden esetben megküldendő.

7. Az ösztöndíjak Bács-Bodrogh megyei születésű, vagy illetőségű, vagy a vármegye szolgálatában álló szülőktől származó kifogástalan erkölcsű, példás magaviseletű és jó, illetve kitünően elmentelt tanusító olyan tanulóknak, vallás és nemzetiségre való tekintet nélkül, adományozhatók, a kik valamely fő- vagy aligművészet, fő- vagy alreál tanodában, felsőbb vagy alsóbb foku kereskedelmi iskolában, polgári iskolában, közép ipariskolában, elemi iskolai tanítóképző intézetben, felső nép- és polgári iskolai tanító-képző intézetben (paedagogium), tudományos egyetemen, műegyetemen, jogakadémián, orsz. minta-rajzatanodában, vagy bármely más, magasabb, illetőleg az előbb felsorolt iskolákkal egyenlő foku, de minden esetben csakis a magyar állam területén levő tanintézetben folytatják tanulmányaikat. Az ösztöndíjasok külföldi tanintézetekben tanulmányaikat csak a bizottságnak, a m. kir. vallás- és közoktatásiügyi miniszter által jóváhagyott határozata alapján folytathatják.

8. Az ösztöndíjak adományozásánál báró Rudics József oldalági rokonaitól leszármazó példás magaviseletű és jól tanuló ifjaknak, vagy leányoknak, másodsorban Almás és Kunbaja község lakói példás magaviseletű és kitünően tanuló gyermekeinek a többi pályázókkal szemben mindenkor elsőbbség adandó.

9. A 4. pontban meghatározott bizottság az ösztöndíjak közül legalább kettőt olyan leány tanulóknak adományozandó, a kik a nők tovább képzésére szolgáló valamely felsőbb tanintézetben tanulnak, a kiknek azonban a 7. pontban kikötött feltételeket színtén igazolniuk kell.

10. A 4. pontban meghatározott bizottság jogosított 2 ösztöndíj állás javadalmát 2, vagy több részre felosztva, a majdan felállítandó vármegyei szeretház 2, vagy több jó erkölcsű és jó elmentelt növendékének ellátására fordítani, melyben való részesítésénél a 8. pontban meghatározottak elsőbbséggel bírnak.

11. A 4. pontban megjelölt bizottság 3 ösztöndíjnak, tehát 30,000 frt alapítványi törzstőke kamatainak megfelelő összeget Bács-Bodrogh vármegyei oly népiszkolai tanítók és tanítónők jutalmazására fordíthat, a kik a nem magyar tanulóval elemi iskolákban a magyar nyelvet a legnagyobb eredménnyel tanítják. Az évi jutalom összege a 200 frtot meg nem haladhatja. Egy ösztöndíjnak, tehát 10,000 frt tőke kamatainak megfelelő összeget pedig ugyanazon bizottság azon Bács-Bodrogh vármegyei elemi iskolai vagy felsőbb népiszkolai nem magyar ajku tanuló fiúk vagy leányok között oszthat

szét, kik a magyar nyelv tanulásában a legjobb eredményt tanúsítják.

Az eme pontban megállapított jutalmazás ügyében a kir. tanfelügyelő véleménye évente kikérendő és javaslatára lehetőleg követendő.

Amennyiben pedig a nemes végrendelező végrendeletének 2. pontjában kifejezett akarata szerint édes magyar hazájának és anyamegyéjének mind nagyobb javát óhajította előmozdítani, ennél fogva megállapítottatik, hogy az esetre, ha egyfelől a jelen alapító-level 5-ik pontjában jelzett okokból a rendszeresített ösztöndíjak teljes mérvben adományozhatók nem lennének, másfelől ha a magyar nyelv terjesztése körüli érdemek megjutalmazása szempontjából ez kívánatosnak mutatkoznék, az adományozás alá nem esett ösztöndíjak a szükséghez képest a jelen 11. pontban körülírt célra is felhasználhatók, illetve az e pontban körülírt jutalmazásokra fordíthatók legyenek, mire nézve azonban vallás- és közoktatásiügyi m. kir. miniszter urnak jóváhagyása esetről esetre és mindig előzetesen kieszközölendő lesz.

12. Az ösztöndíjban részesülni kívánók tartoznak a kibírdetendő pályázati határidőben kérvényüket a vármegye főispánjánál a következő okmányokkal felszerelve benyújtani:

a) születésükre vonatkozó anyakönyvi kivonattal; b) illetőségüket és erkölcsi viseletüket tanúsító helyhatósági bizonylattal;

c) az illető tanintézet tényleges látogatását és előmenetelüket igazoló iskolai (egyetemi) bizonyítvánnyal. Kellően fel nem szerelt, vagy a pályázati határidőn túl benyújtott kérvények figyelembe nem vétetnek.

13. Az adományozott ösztöndíjak az ösztöndíjasoknak a m. kir. vallás- és közoktatásiügyi miniszter urnak jóváhagyásának kinyerése után az iskolai évben utólagosan fél évenként fizetendők ki.

14. Kötelesek az ösztöndíjasok a lefolyt negyedév, illetőleg fél évről szóló tanintézeti bizonyítványukat, egyetemi hallgatók lecke-könyvüket az időközben letelet vizsgák bizonyítványai kapcsán a vármegyei főispánnak bemutatni.

Ha az ekkép bemutatott iskolai bizonyítványból, illetőleg lecke-könyvből, vagy az illetékes iskolai hatóság értesítéséből a bizottság azon meggyőződésre jutna, hogy az ösztöndíjas szorgalmában és előmenetelében vagy erkölcsi magaviseletében a fentebbi 7., illetve 8. pontban megállapított minőségtől eltérő hanyatlást tanusított, az ösztöndíjat az ösztöndíjastól megvonhatja, vagy annak kifizetését a következő időszakban tanusítandó előmeneteltől, illetőleg magaviseletétől teheti függővé.

Egyetemi hallgatókra nézve az ösztöndíj elvonását illetőleg azon feltételek érvényesek, melyek az állami ösztöndíjasokra nézve irányadók.

Az ösztöndíj megvonását elrendelő határozat csak a vallás- és közoktatásiügyi miniszter jóváhagyása után lép hatályba.

15. Azon ösztöndíjas, ki felsőbb tanulmányait kitünően eredménytelten végezte be, az általa addig élvezett ösztöndíjban meg egy évig részesíthető az esetben, ha azon ösztöndíj élvezetére vizsgálatának letehetése céljából szüksége van.

16. Az alapítványi vagyon állásáról a vármegyei házipénztár által évenként szabályszerű számadás készített és szakszerű megvizsgálás után a vármegyei törvényhatósági bizottság jóváhagyása alá terjesztendő, a melynek megtörténte után a vagyonmérleggel ellátott számadási kivonatok, a főfelügyelet gyakorlatosa végett, a m. kir. vallás- és közoktatásiügyi miniszteriumhoz felterjesztendő.

17. Ezen alapító-level 4. eredeti példányban állítatik ki, melyek közül egy a m. kir. belügyminiszteriumhoz, egy a m. kir. vallás- és közoktatásiügyi miniszteriumhoz terjesztetik fel, egy pedig a vármegyei főispánjánál, egy példány pedig a vármegyei levéltárban őrzetik meg, míg egy-egy másolat példány a Bács-Bodrogh vármegyei városok és összes községeknek kellő közhírre tétel végett kiadandó.

Ujdonságok.

Főispáni ebéd. Dr. Vojnits István főispán tegnap déli 1 órakor ebédet adott, a melyre hivatalosak voltak: dr. Gózdny Elek, Fogler Béla, Szedressy Ödön, dr. Markovich Lajos, dr. Orkonyi Ede, Mayer Károly, dr. Körtvélyesi Mór, Szabó Imre, Janovich Gyula, Dalmay Béla, Kurucz Gyula, Kelő Mór, Sztankovits György, Pálfi Dezső, Kovacsics Jenő, Buday Gerő, Vass Antal, Mészáros Lajos, dr. Ferencsik Lajos, Trencsényi Károly, Kálits Döme, Damjanovits Szvetozár, Rádics Dusan, Kovács József, Méray Lajos, Kádár Ignác, Fodor Mihály, dr. Bikár Nénád, dr. Bruck Armin, Györgyovánszky György, dr. Konyovits Dávid, Perviz Sándor, dr. Duchou János, dr. Sági Samu, Falcione Lajos, Birvolszky György, Szemző István, Schlagger Gyula, Ambrozovits Béla, Bikár M. Pál, Bikár Jakab, Bosnyák Fülöp, Gräber Lajos, Gruits Triva, Ilkits Száva, Konyovits Simon, Leovits György, Loógó Mátyás, Loógó József, Lugumerszky Plátó, Másits Novák, Mattaris Márkó, Obuskovits Tivadar, Parcesits Mihály, Pekánovits Andras, Popovits Zsarkó, Schäffer Samu, Sigyanszki Cvéta, Sztójits Jéta, Ulrich Vince, Wagemann Ignác, Wamoscher Samu, Lang Gyula, Raicsich Károly, Szabó Sándor, Szabó László, Budimacz Antal, ifj. Bosnyák József, Harpf József, Jauch Ferenc, Thum Vince, Koczár Zsigmond, Késmárky Béla, Grün József, Kesztler János, Schröder Aladár, Steingaszner Imre, Bodiu Mihály, Kende Ignác, Roheim Zsigmond, Thurszky Jenő, dr. Frank Mihály, Baky Elek, Lukács Sándor, Falcione Árpád, ifj. Szemző Gyula, dr. Kollár Viktor, Széchenyi József.

Kinevezés. A földmívelésiügyi miniszter Tripolszky Lászlót az adai földmívelési iskolához ösztöndíjas gazdasági segédde nevezte ki.

Helyettesítés. Dr. Vojnits István főispán Pencz Gusztávnak szabadságoltatási idő tartamára irnokká Zarubszky Gyulát, ennek helyébe pedig rendszerinti díjnokká Szabó Árpádot adóhivatali gyakorlatot helyettesítette.

Közigazgatási bizottsági ülés. Zombor sz. kir. város közigazgatási bizottsága december hó 3. án ülést tart.

Ésküvő. Tárcazy István zombori gyógyszerátulajdonos december hó 8-án esküszik örök hűséget Vértsey Ilonka kisasszonynak, Vértsey Károly ügyvéd és kiváló író leányának. Nászgyöngy: Sándor Béla volt főispán és Hagenmacher Árpád.

Piki négyzet színe...
Kor bori keres...
Valu leköszö...
Paly vasy Károly...
Shab felállít...
Kör f. hó 28...
Tanc egyestl...
Mege tanító e...

Piknik a Csitaoniceában. A zombori szerb nőegylet szombaton pikniket rendezett a Csitaonica helyiségeiben. A piknik pompásan sikerült, a mi előre látható volt, tekintve a rendezők, a fáradszónok szorgoskodását. Csak nagy ritkán látnak a Csitaonica helyiségei olyan nagy számú intelligens közönséget együtt. Városunk intelligens elemeinek legnagyobb része ott volt. A szorgos háziasszonyok és bájos kisasszonyok kedvessége felejthetetlen emléke a sikerült estélynek. A pikniken részt vett dr. Vojnits István főispán is. Az első négyest közel 60 pár táncolta. A hölgyek között ott láttuk: Arsenovits Olga, Borgyoski Sztanka, Brkits Miroszlava, Brankovits nővérek, Deszpotovits Mariska, Krónits Mica, Koszanits Szófia, Lugumerszki Szmilyka, Jovánovits Dana (Ujvidék), Mihajlovits Alexandra, Petrovits Angyalka, Protics nővérek, Vukicsevits Melania, Malesevits nővérek, Vujits Vukoszava, Szredojevits Szofia és Zorkovits Vidoszava kisasszonyokat. Az est kiváló sikere Vuits Arszóné, Vukicsevits Katinka, Malesevits Miklósné, Zákó Istvánné, Krónits Istvánné, Czvetkovits Péterné, Jeraszovits Jánosné, Brkitsné, Borgyoskyné, Arsenovits Istvánné, Danninger Ádámné, Gyurisits Györgyné, Gergurov Dánielné és Szimonovitsné urnóknak köszönhető, kik fáradszónok buzgalommal tettek meg mindent az est sikere érdekében.

Korcsolyázó-egyleti közgyűlés. A zombori korcsolyázó-egylet folyó évi december hó 5-én (vasárnap) délelőtti 10 órakor a városbába tanácstermében reudes közgyűlést tart. Tárgyak: 1. Elnök jelentése az egylet állapotáról. 2. Pénztárnok jelentése az egylet vagyoni viszonyairól. 3. A tisztújítás megejtése. 4. Az 1897-98-iki idény költségvetése. 5. Egyéb még felmerülő tárgyak és indítványok. Zombor, 1897. évi november hó 27-én. Koczár Zsigmond, egyleti elnök.

Valasztás. Kulpin községében Keszler Péter leköszönése folytán megüresült községi végrehajtóvá Szilvay Károlyt valasztott meg.

Pályázat. Pályázat van hirdelve az újvidéki kir. kath. főgimnáziumnál mennyiségben természettani tanári állásra.

Szabadságszobor Ó-Becsén. Az Ó-Becsén fellalitando szabadságszobor alapkövének ünnepélyes letételét kedden délelőtti eszközlik. Az ünnepélyen Gönczy János elnök és Csupor Gyula ügyvéd mondanak beszédet.

Körvadászat. Br. Rédl Lajos rasztinai birtokán f. hó 28-án vasárnap lett megtartva az évente tartani szokott körvadászat. Résztvettek a vidékről: Vojnits István főjegyző, Popovits Sebő főlevéltárnok, Vujevich Lajos szolgabíró, Neszmírák Mátyás jegyző, Szabó József erdész, Husvéth Károly, Husvéth Gyula, Csibás József stb., összesen 15-en. A vadászatot Neszmírák Ferenc uradalmi kasznár rendezte, ki e tekintetben páratlan szakavatottsággal ezuttal is bemutatja, de hogy a körök sikerültek nem is lehet csodálni, mert ismert energiája minden résztvevőt a legnagyobb pontosságra ösztönzött. A vadászatot elejtették 134 drb nyul. Mint minden vadászatok, ugy ez alkalommal is fűszereztek Neszmírák Ferenc által adott reggelit és az uradalom által adott fényes ebédet a jelenvolt vadászok által elmondott vadászalkandók. A jelenvoltak kedvesen fogtak megemlékezni a tulajdonos által rendezett szép vadászatra s első felköszöntőben fel is kértek a méltóságát képviselő kasznár urat, hogy a társaság köszönetét tolmácsolja. A társaság jó kedvben csak az éjjeli órákban oszlott szét.

Táncfűzérke. A zombori felsővárosi óvodagyestület f. évi december hó 7-én saját pénztára javára a Vadászoktör emeleti termeiben táncfűzérkét rendez. A hölgyek felkértenek arra, hogy lehetőleg magyar paraszt jelmezben jelenjenek meg. Külön meghívók nem lesznek kibocsátva. Belépti személyjegy ára 1 frt, karzatjegy 1 frt 50 kr. Felülvezetések a jótékonycélra való tekintettel közönnel elfogadhatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 8 órakor. Jegyek kaphatók: Engel Mór, Schön Adolf, Hirschenhauser és Kovács és Weidinger S. és Zs. urak üzleteiben és este a pénztárnál.

Megyei tanügyi lap. A vármegyei községi tanító-egyesületnek elnöke a megye területén működő állami tanítóképződék, polgári és kereskedelmi iskolák, községi elemi iskolák és községi óvodák, mint ezen egyesület kötelekébe tartozó tanító-egyesülethez a következő felhívást intézte: „Folyó évi december hó 8-án tartja meg a központi választmány érdemleges ülését arra nevezve, hogy a vármegyei közs. tanító-egyesület tulajdonát képező tanügyi szaklap programját megállapítsa, szerkesztőjét, szerkesztőségét megválassza és egy oly tanügyi organumnak fektesse meg alapját, mely az egyesület, valamint az egyesület szervezetében működő körök hivatalos közleményeinek felölésén túl szolgálataiban all a vármegye területén levő tágabb és szűkebb körű, tehát az óvodától kezdve fölfelé képviselt népoktatási intézeteknek, azok érdekei képviseletének; — az iskolák intenzívebb fejlesztése céljából termékenyítőleg képző hatású szakfelfölalásoknak; — hű regisztraloja az országos tanügyi mozgalmaknak s összekötő kapcsol a hazai népoktatást képviselő Országos Bizottság nyilvános ténykedésének. A lapnak anyagi fentartása biztosítva van az egyesületnek Ujvidéken tartott közgyűlésében megadott szubvenialisából, — szellemi értéke a tanító-egyesület kezében fekszik. Ez utóbbit — a kifejtett és magas színvonalon álló tanügyi szakirodalom napjaiban, azon tapasztalat alapján állítjuk, mert meggyőződésünk az, hogy közszolgálatot teljesítő lappá csak az esetben emelkedhetik, ha fejlesztése önfejlesztő merderben, a tényleges szükségeknek, jogos óhajoknak és kívánalmaknak s mindennekfelett pedig — a legigénytelenebbeknek látszó jelentkezéseket se mellőzve — a szakszerűségnek elvein alapul. Tisztelettel kérem föl azért a tek. Tanítótestületet, sziveskedjék engemet lehetőleg f. évi december hó 5-ig értesíteni azzal, hogy kebelében kik volnának azok, kiket a lap szellemi támogatására megnyerhetnénk; valamint azzal is: mily irányban jelentkezett eddig főleg az illetőnek szakirodalmi működése? stb. Kelt Bezdánban, 1897. évi november hó 26-án. Molnár Ferenc a vármegyei közs. tan. egyesület elnöke.“ — A tanügyi lap 1898. évi január hó 1-én fog életbelépni s a megindított alapon bizonyosan nagy szolgálatot fog teljesíteni megyénk kulturális érdekeinek.

Eljegyzés. Lachovitz Lajos eljegyezte Weber Katicát Kulpinban.

Névmagyarosítás. Rosenfeld Ignác zombori lakos, valamint Erzsike, László, Mari és Béla gyermekei vezetéknevüket belügyminiszteri engedéllyel „Rónai“-ra változtatták.

Körvadászat. A bács-szenttamási vadásztársaság folyó hó 21-én a turiai vadásztérleten kitünően sikerült körvadászatot rendezett, melyen a környék messze szomszédságából a vadászok mintegy 60-an vettek részt. Az ügyesen rendezett 4 körben 138 darab nyul esett terítékre. Vadászat után a nimródok Vuicsics Pál jegyző vendégszerető házához voltak hivatalosak, hogy a nemes sport fáradszónok gazdagon terített asztal mellett kipihenjék. A vadászatot részt vettek: dr. Balaton Gyula, Debelyacski Izidor, báró Jóvics Sándor, dr. Kovacsits Kálmán, Albrecht Árpád, dr. Martinovits Pál, Such Gyula, Frick Pál, Klein Károly, Kis Gyula, Kosin Károly, Vuicsics Pál, Pajdák Feodor, Trifunovits N., Nikolits Vlada, Zeremszki Vlada, Grosz Herman, Kecsés Sándor, Barakovits Lajos, Juhász Imre, Gavanszki Gávró, Pavityev Áron, Baitz Ferenc, Hirmann Máté, dr. Blau, Müller, Szakácsy, Popovics Mika, Novics Vládkó, Hegedűs, Emberke István, Pál József, Csapkovits Károly, Kozma Dezső, dr. Molnár József, Korbai Pál, Tripolszky László, Pálfi János és Rác N.

Műkedvelői előadás Apatinban. Az apatini kaszinó és daláregyestlet folyó hó 27-én az Andrásféle vendéglő nagyertermében táncmulatsággal egybekötött műkedvelői előadást rendezett esti 8 órai kezdettel. Az előadás minden tekintetben kitünően sikerült; az összes szereplők, de főleg a kedves művésznők zenéjükkel és mozgásukkal szép és kedves játékokat alkottak; természetesen a hálás közönség nem is késett őket méltó kitüntetésben részesíteni. A fiatalok pedig az összes női szereplőket szép és izléses csokrokkal lepte meg — no meg jól megtáncoltatták őket. A talp alá valót a szivaci cigánybanda hozta kakas kukorikolásig, mely pedig téli időben csak fél 6 órakor kezdődik — Apatinban, a hol mindig jól szoktak mulatni.

Névmagyarosítás. Raabstein Ábrám újvidéki lakos vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel „Mártoni“-ra magyarosította.

A vészfék és vészjelző. A vasutakon gyakran megtörtént, hogy egyik-másik utas ok nélkül, kíváncsiságból vagy tréfából meghuzta a vészjelzőt vagy a vészféköt s a vasuti közegek nem tudtak az illető utasokkal szemben kellően eljárni, mert nem volt erre nézve szabatos utasításuk. A magyar államvasutak igazgatósága ezért tehát rendeletet bocsátott ki, melyben utasította közegeit, hogy azokon az utasokon, a kik a vészféket vagy vészjelzőt ok nélkül használják, a kiszabott bírságot azonnal vegyék meg és az okozott kárt térítessék meg velők. Azt az utast, a ki a bírságot nem akarja megfizetni, vagy kellő biztosítékot nem nyújt, a legközelebbi állomásnál szállítsák le a vonatról és adják át a rendőri hatóságoknak.

Az üsző ára. Már csak az volt a vágyódásunk Madarason a szegény Karlovicéknak, hogy bár egy üszőt vehetnének. Felre rakták a garasokat, a Márta lányuk pedig Szegeden szolgált, hogy ő is keres majd az üsző arához. Már volt is 32 forintja, amikor elcsalták tőle furfangos módon. A mult heten beállított hozzá egy fekete ruhába öltözött csinos nő s elmondta, hogy tiszteletti az anyja, meg a bátyja, a Miklós. A leány köszönté.

Aztán azért jöttem én — mondta amaz — hogy a lakodalomba hívjam, hogy koszorulányom lenne. Mert mi tulajdonképpen unokatestvérek vagyunk. Az édes anyja nagyon szeretné, ha jőne.

A lány hitt a beszédnek s utóbb azt mondta, haza is megy a lakodalomra. A nő távozni készült.

Jaj — mondta — majd elfeledtem. Ha a pénzt az üszőre eddig nem küldte haza, adja ide, majd elviszem. Az édes anyja izente.

A keservesen szerzett harminckét forintot odaadta neki a cselédleány, de még két kendőt is, hogy vigye haza az anyjának, jó lesz az most télire. A csaló ezzel aztán eltűnt s a leány csak most tudta meg, hogy kívül volt dolga. Panaszt tett a rendőrségnek s haza is utazott, hogy otthon kutasson a csaló után, mert csak odaváló ismerhette így a családi viszonyait — meg az üsző történetét. De otthon sem jutott eredményre s a szegény Karlovicék az idén már aligha vásárolnak üszőt.

Színház.

Niobe.

Csütörtök, november 25.

A Vígyszínházban nagy sikerrel előadott „Niobe“ nálunk is színe került. Daróczy adta, igen helyesen fogva fel azt. Nem csinált belőle figurát túlzásokkal s a szerző intenciójához hiven hősnőt alakított. Niobe itt az ideálást képviseli s nem azon céltalán került színpadra, mintha az ő korát akarná a szerző neveltségessé tenni az antik és modern szembeállításával, hanem a miénket. Mily finom, éles vágás az, mikor azt a nőt, ki tizenkét gyermek anyja, teljes szépségében állítja élénk, vagy mikor ez a nő Amphibort keresve, egy Dunn Pétert talál maga előtt, ki termetére vézna s ki elrejtí lábait! Kende Paula játéka bizonyos kedvtelenség vonult végig, nagyon higgadt, tartózkodó volt. A többi szereplő közül jól alakított B. Acs Irma, Szelenyi Emilia (Griffin Helén), Ferenczi (Dunn Péter) és Palágyi (Griffin Kornél).

(S. f.)

A libapásztor.

Szombat, november 27.

Hazai szerzők művét adták elő ma este a színházban. Közönségünk a mult szezonból ismeri az operettet s meggyőződhetett róla, hogy hazai operette-irodalmunknak nem épen első rangú terméke. Az operett zenéje komopolistikus styll, a zenei gondolatok és bangulatok technikai és formai kifejezése, meglehetősen egyhangu, mindazonáltal több helyen meleg prezissel és invencióval megirt melódiák fordulnak elő. A címszerepet Reviczky Etel játszotta. Mai szerepében nem nyílt alkalma arra, hogy gyönyörű sopran hangját teljesen érvényre juttassa. Előadott énekszámainak valamennyije azonban így is ritka műlvezetet szerzett a közönségnek. Az első felvonásban előforduló mélabus románcot, majd Hevesivel való duettjét, végre az első felvonás fináléjának pattogó indulóját igen szépen énekelte. Egyáltalában Reviczky hangja és énekművészete alkalmas arra, hogy a legszigorubb igényeinket is kielégítse. Énekszámait biztosan adja elő, trillái tiszták, futamai szabatosak és a vonal fölött írott hangokat hatalmasan csengő sopránjának oly erejével éneklí, minőt színházunkban eddig keveset hallottunk s mely teljesen uralkodik a khorus felett is.

Játéka élénk temperamentumos s bár egyéni tulajdonságainál fogva nem tartjuk subrett énekesnőnek, ilyen szerepeket is szívesen látunk tőle. Mellette Hevesi Janka érdemel elismerést a második felvonásban szépen elénekelt keringőjéért. A többi szereplőről nincs sok mondani valónk. B. Szűcs Margit (Noemi) kisebb szerepekben tán használható lesz, ma este azonban énekeiben még sok volt az ingadozás, sőt hamisan is énekelte. Szelenyi Emilia, Bessenyei, Ferenczi elég jók voltak. A zenekar szépen és biztosan játszik és igyekezettel törekszik arra, hogy a partitúra minél több szépségét érvényre juttassa. Megelégedéssel látjuk a karmesteri polcon Dellin urat; nagy szerencséje a társulatnak ez a biztos kézzel dirigáló zenész; nem hallgathatjuk azonban el, hogy a zenekart hiányosnak és megerősítendőnek tartjuk. A zenekarban az első hegedűrészt egy sváb ember játszotta eddig, a gordonka pedig egy mély hegedűvel pótoltatott. Bár nyilvánvaló dolog, hogy a mély hegedű, sem a hangterjedelme, sem annak szépsége és erőteljes kifejezése dolgában a gordonkát nem pótolhatja — ebbe még bele nyugodhatnánk; de még egy prim-partit játszó hegedűst feltétlenül szükségesnek tartanánk annyival is inkább, mert a mi színházunkban az orchester részére szűkre szabott kis helyen el is férne még egy-két ember; de szükség van erre azon okból is, mert az operettek vezérmotívumait játszó első hegedűnek hangja most nem hogy kihallatszanék, hanem a többi mellett majdnem elveszik.

Mária bátyja.

Vasárnap, november 28.

Láttuk a „Gyimesi vadvirág“ vetélytársát s nagy kérdés, hogy hibái mellett is nem méltóbb darab-e amannál. Géczy darabja természetes, emez költői. Annak történetét ott találta szerzője a nép között s csak színpadra kellett vinnie, ez sokkal komplikáltabb, drámaibb, a cselekvény lélektanilag indokolt s habár új személyeket ez sem visz színre, de oly eredeti oldalról mutatja be őket, mely meglepő; igaz, hogy a „Gyimesi vadvirág“ egyszerű, sima nyelvezete jobban megfelel a népszínmű természetének s hogy Bokor magvas, költő, válogatott stýlusa nem népies; de ha Bokor a nyelvvel jellemezni akar, ugy messze felülmúlja Géczyt s jellemző párbeszédei remek számba mennek. Új és eredeti ebben a darabban minden. Namba hibája a darabnak, hogy a főszemély alakja nem domborodik ki eléggé s a hőst nem Mária bátyjában, hanem Máriaiban találjuk. — A szereplők mindannyian megfeleltek feladatuknak. Mikor Reviczky kiemeltük, csak ismétlésekbe bocsájtunk, arra azonban legyen szabad figyelmeztetnünk, hogy jökedve túlzásba vitte. Kende Paula játékaiban volt melegség, kellem s mai fellelésében nagyobb kedvvel játszott, bár e tekintetben még mindig hagy fenn kívánni valót. Remek alakítást mutatott be Bessenyei és Nógrády né s eredeti volt Ferenczi is. Jól játszott a többi szereplő, köztülk Pintér és Viola, ki azonban annyira költőzködött, mintha előre tudta volna, hogy lakodalom lesz a vége. Az összejáték tökéletes volt.

(S. f.)

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGH ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

2610. szám.

kig. 1897.

Pályázati hirdetmény.

Nemes-Militics községében leköszönés folytán üresedésbe jött s utólagos havi részletekben fizetendő 300 frt évi fizetéssel egybekötött rendőrzetelői állásra pályázat hirdettetik.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy sajátkezűleg irt s szabályszerűleg felszerelt kérvényeiket **folyó évi december hó 10-ik napjáig** alulírott község elöljáróságánál nyújtsák be.

Megjegyeztetik, hogy a rendőrzetelő sajátjából tartozik beszerezni a szükséges egyenruházatot. Nemes-Militics, 1897. évi november hó 26-án.

Waisz György,

Horváth Gyula,

aljegyző.

2—1

bíró.

12850. sz.

polg. 1897.

Hirdetmény.

Közbírré teszem, hogy Haag István és társai által Hódságh község határának tagosítása iránt folyamathatott ügyben a zombori kir. törvényszék mint urabírósnak 12850/p. 1897. sz. alatt kelt végzésével az előnyomozás eszközzése és a volt urbères telkek birtokosainak megszavaztatása végett kiküldtettem s hogy e célból határnapul **1897. évi december hó 13. napjának reggeli 9 óráját Hódsághon a község-házára** kinttem. Ennek kapcsán értesitem egyttal érdekelteket, hogy a szavazásra jogosítottak névjegyzéke a szavazási napot megelőzőleg nyolc napon át Hódsághon a község-házán a szokott hivatalos órák alatt megtekinthetőre nyitva tartatik s az ellen az érdekeltek kifogásait s órával vagy írásban fenti határnapon a szavazás megkezdése előtt alólírt kiküldöttnél előterjeszhetik. Értetem még érdekelteket, hogy szavazni csak személyesen, vagy e célra különösen meghatalmazott által és közjegyzőileg hitelesített meghatalmazás alapján lehet, továbbá hogy a gyámság vagy gondnokság alatt álló érdekeltek képviseletében a gyámok s illetve gondnokok, vagy az illetékes árvaszék által e célra különösen kirendelt képviselők szavazhatnak s végül hogy a meg nem jelenők vagy a szavazástól egyébként tartózkodók a tagosítást kívánókhöz csatlakozottaknak fognak tekintetui. Zomborban, 1897. évi november hó 26-án.

A kir. törvényszéknél.

Szondy Mátyás,

kir. törvényszéki bíró mint kiküldött.

Zalog-árverés

1897. évi december hó 15-én.

Mindazon ékszerek és zálogtárgyak, melyek 1897. október 31-én, és pedig 1301-20484. számig, mint ki nem váltottak, vagy át nem irattak.

1897. évi december 15-én

a zombori kereskedelmi és iparbank zálogkölcön osztály helyiségében **délelőtt 9 órakor** tartandó

nyilvános árverésen

eladni fognak.
Fizetési halasztások a kitűzött határidő előtt három nap alatt történhetnek.
Zomborban, 1897. november 1-én.

A zombori kereskedelmi és iparbank igazgatósága.

12415. sz.
1897.

Hirdetmény.

Déronya községben 400 frt fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra pályázatot nyitok. Folyamodók kérvényeiket hozzám december hó 10-ig nyújtásuk be.

Hódsághon, 1897. évi november hó 18-án.

Vissy József,
főszolgabíró.

3-3

12399. sz.
P. 1897.

Hirdetmény.

A baja zombor-újvidéki helyi érdekű vasutvállalat egyrésztől és ifj. Heiczmann György szegedi, valamint Groll József és neje szül. Oriáló Teréz hódsághi lakosok között, másrésztől a Hódságh község határában levő és utóbbiakról kisajátított ingatlanok kisajátítási árára nézve egymással meg nem egyezvén, az 1881. évi XLI. t. c. 46. és következő §-ában szabályozott kártalanítási eljárás foganatosítására, illetve a tárgyalás vezetésére Grün József kir. tszéki bíró és mellé jegyzőkönyvvezetőül Hengen István kir. tszéki aljegyző kiküldetik.

A tárgyalásra határnapul **1897. december hó 13-ik napjának d. e. 9 órája** Hódságh községbe a község-házhoz kitétetik, ügygondnokul dr. Scultéy Jenő hódsághi ügyvéd kirendeltetik.

Miről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy elmaradásuk a kártalanítás felett az érdemleges határozat hozatalát gátolni nem fogja.

Zombor, a kir. tszék mint birtokbíróság 1897. évi november hó 17-én.

Hengen István, **Gozdu Elek,**
jegyző. 3-3 kir. tszéki elnök.

12398. sz.
P. 1897.

Hirdetmény.

A baja zombor-újvidéki helyi érdekű vasutvállalat egyrésztől, továbbá Flesch János és neje Jäger Marianna, nemkülönbön ifj. Heiszt József parabutyi lakosok között, másrésztől a Parabut község határában levő és utóbbiakról kisajátított ingatlanok kisajátítási árára nézve egymással meg nem egyezvén, az 1881. évi XLI. t. c. 46. és következő §-ában szabályozott kártalanítási eljárás foganatosítására s illetve a tárgyalás vezetésére Grün József kir. tszéki bíró és mellé jegyzőkönyvvezetőül Hengen István kir. tszéki aljegyző kiküldetik.

A tárgyalásra határnapul **1897. évi december hó 6. napjának d. e. 9 órája** Parabut községbe a község-házhoz kitétetik. Ügygondnokul dr. Legrand Ferenc hódsághi ügyvéd kirendeltetik.

Miről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy elmaradásuk a kártalanítás fölött az érdemleges határozat hozatalát gátolni nem fogja.

Zombor, a kir. tszéki mint birtokbíróság 1897. évi november hó 17-én.

Forgách, **Gozdu Elek,**
jegyző. 3-3 kir. tszéki elnök.

2327. sz. kig. 1897.

Árlejtési hirdetmény.

A vármegye törvényhatósági bizottságnak 671/1897. sz. a. kelt határozata folytán a község jegyzői és orvosi lakon eszközrendő javítási és átalakítási munkálatoknak 4906 frt 26 kr erejéig leendő foganatosítása engedélyeztetvén, ezen munkálatoknak vállalkozás útján való biztosítása végett **1897. évi december hó 23-ik napján délelőtt 9 órakor** Tittel község-házánál nyilvános szóbeli árlejtés és zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Felhivatnak a vállalkozni szándékozók azzal, hogy a költségvetési összeg 5%-nak megfelelő 250 frt bánatpénzzel vagy ilyen értékű magyar állami papirokkal ellátott zárt ajánlataikat a nyilvános árlejtés megkezdése előtt alulírt előjárásnál nyújtásuk be vagy ilyen pénzzel megjelölve magukat elátva, a szóbeli árlejtésen jelenjenek meg.

A tervek, költségvetés, vállalati részletes feltételek és egyéb ezen munkálatokra vonatkozó okmányok Tittel község jegyzői irodában naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Tittelen, 1897. évi november hó 23-án.

Vracsarics Gerő, **Rács Endre,**
jegyző. 2-2 bíró.

HARISNYAKÖTŐDE. HIMZESI ELŐNYOMDA.

ENGEL MÓR

NŐI- ÉS FÉRFI DIVATÁRU UJDONSÁGOK TÁRA
ZOMBORBAN.

A n. é. közönség szives figyelmébe!

Mint minden évben, úgy az idén is december 1-től december 25-éig

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁRT

amidőn az összes raktáron levő áruk tetemesen leszállított árak mellett

ADATNAK EL.

KÉSZ NŐI FEHÉRNEMŰEK,

u. m.: corsettek, ingek, szoknyák, bugyogók, ágyak, vászon, chiffon és selyemárak teljesen kiárusítatnak.

8-1 Teljes tisztelettel

ENGEL MÓR.

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.

46,406. sz.
alisp. 1897.

Pályázat.

B.-Bodrogh vármegyébe kebelezett Bács Martonos községben létező személyes üzleti jogú gyógyszerháznak jogosítványa megüresedvén, az 1876. évi XII. t. c. 134. §-ának utolsó pontja alapján felhívom mindazokat, kik ezen gyógyszerháza vonatkozásban Bács-Bodrogh vármegye közigazgatási bizottsága által adományozandó személyes üzleti jog elnyerése végett pályázni kívánnak, miszerint kellőleg okmányolt folyamodványaikat **folyo évi december hó 20-ig** bezárólag hozzám nyújtásuk be.

A jogosítványt elnyert gyógyszerész a jelen pályázat közzétételi díját a vármegyei házipénztárának megtéríteni tartozik.

Zomborban, 1897. évi november hó 19-én.

Karácson,
alispán.

3-1

Építési árlejtés.

Bács-Földvár kongr. izr. hitközsége egy új imaházat szándékozik építtetni, melyre 6000 frt előiránnyal pályázatot hirdet. Az árlejtés **1898. január 16-án d. e. 8 órakor** fog a hitközség tanácsstermében megtartatni. A tervek a hitközség elnökénél megtekinthetők. Bánatpénz 10%. 3-1

7844. szám.
kig. 1897.

Pályázati hirdetmény.

O Kanizsa községben üresedésbe jött évi 500 frt fizetés és 120 frt lakbér élvezettel egybekötött segédjegyzői állásra pályázatot nyitok.

Felhívom pályázni szándékozókot, hogy kellően felszerelt s eddigi alkalmaztatásukat igazoló kérvényüket hozzám **1897. évi december hó 9-ig** beárólag nyújtásuk be.

A később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Zentán, 1897. évi november hó 23-án.

Dr. Mikosevits Kanut,
főszolgabíró.

2-1

9535. sz. kig. 1897.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bukin községében leköszönés folytán megüresedett s havi előleges részletekben s évi 300 forinttal és az irodában való lakással javadalmazott irnok-kézbesítői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom pályázókot, hogy kellőleg felszerelt s okmányokkal támogatott kérvényeiket hozzám **f. évi december hó 10-ig** beadják.

Palánka, 1897. november 19-én.

Hipp Dezső,
főszolgabíró.

2-2

Parisban aranyéremmel és diszoklevéllel kitüntetve.

IRÉN CREM. Teljesen ártalmatlan s a legjobb szépítő szer, mely az arcbőrnek bársony finomságot és üdéséget kölcsönöz, pár nap alatt elhárít mindenféle bőrkürett, u. m.: bőrtakát, májfoltot, szeplőt, pattanást stb., az ajkak természetes üdéségének fentartására különösen ajánlható; azonnal felszívódik s így nappal is használható. **Ára: Kis tégelynek 50 kr. — Nagy tégelynek 1 frt.**

IRÉN ARCPOR. A legjobb „Arcpor” az arcbőrnek frisséget, szépséget és a legtisztább fehér szint kölcsönzi, azt simán és szárazon tartja. Háromféle szíjben kapható, u. m.: fehér, erem és rózsaszíjben. **Egy doboz ára 50 kr.**

IRÉN SZAPPAN. Illatos növényekből készült legfinomabb piperezappan. Kötően tisztít és élénkíti a bőrt. **Egy darab ára 40 kr.**

IRÉN SZÁJJVIZ. Üdítőleg hat a foghúrsra s megédi a fogakat meghűlésekből eredő s más fájdalmak ellen. **Egy üveg ára 35 kr.**

IRÉN FOGPOR. A legjobb és legártalmatlanabb fogtisztító szer, mindennapi használat után a fogak épek maradnak és vakító fehérek lesznek. — **Egy doboz ára 50 kr.**

IRÉN HAJ- és SZAKÁLLNÖVESZTŐ.
Legjobb és legbiztosabb szer a haj- és szakállnövés elősegítésére. **Egy adag 2 frt.**

Kapható a készítőnél:

HEISZLER FERENC gyógyszerésznél ZENTÁN.
ALAPÍTTATOTT 1820.

*-3

Zomborban: **Szabó Nándor Péternél.**

Legnagyobb és legolcsóbb cipőbevásárlási forrás!

A n. é. közönségnek tisztelettel tudomására adom, hogy a legnagyobb gyárakkal való 24 évi összekötéseim és készpénzbeli nagybani bevásárlásaim ama kellemes helyzetbe juttattak, hogy **összes cipőárúmat tetemesen leszállított, olcsó árak mellett adhatom el.**

Ajánlom egész nagy raktáramat, különösen nagy választéku téli férfi-, női- és **gyermekcipőket**, nemkülönbön utolsó divatu **bali cipőket**:

kivágott fehér glace bőrből 1 frt 90 kr, kivágott fekete bőrből 1 frt 70 kr, kivágott lakbőrből 2 frt

Mint 24 év óta, úgy ezentúl is t. vevőimnek csak a legjobb árúkat a legolcsóbb árakban fogom kiszolgáltatni. Kérek minél számosabb látogatást, hogy erről meggyőződést szerezhessenek.

Zombor, 1897. évi november hó 28-án.

Tisztelettel

HOLLÄNDER JÓZSEF,
cipőkereskedő, (főutca.)

12-1

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.

Egész
Fél év
Negye
A lap
illető
szerkesz
a laptul

Egyes szá

A

(szf.)

már a mozg
meg 1898. é
évfordulóját
Neves, tekin
társadalom m
a zászlót. El
mi költőkirál
rangú tényez
eseményekne
beszédet har
pelni szándék
külső horder
a lapok, szö
buzdító szöve
merítsenek b
csak a fővár
meg kell ünn

Nem cé

ségét! Mert

ne tudná, ho

idusa s a re

mozdult a né

kért magánal

mert arra ter

galmak hatás

az alkotmány

badult rabbil

A hazafi

a nagy napot

az ötvenedik

tehat szó, ho

pozásabbbar

korszakot alk

Elérkeze

nálunk Zomb

lom. Erről k

a város haza

ajánlva.

A helyo

ez előtt öt é

kiszemelt hel

s vacsora kö

vigyázva, ho

ne hallatszana

A

Ne

Feltan

Nem v

Nem v

Mit ke

Elteme

A sziv

Maradj

Nem sz

Feket

Úgy si

Jajszav

Boldog

Most m

Az id

Maradj

Nem sz

Minek

Cseng

Hiszen

Elsirat

Szerel

Szánni

Maradj

Nem sz

AZ

Az „o. i. N.
éves jubileumi t